

Elskeren fra Nordkina

Marguerite Duras

ELSKEREN
fra
NORDKINA

Oversat og
med efterskrift
af Lone Bjelke

FORLAGET VANDKUNSTEN

ti l Thanh

Bogen kunne have heddet: Kærlighed på gaden eller Historien om elskereren eller Gensyn med elskereren. Til sidst havde jeg valget mellem to mere rummelige, mere sande titler: Elskereren fra Nordkina eller Nordkina.

Jeg fik at vide, at han havde været død i flere år. Det var i maj 1990, altså for et år siden. Jeg havde aldrig tænkt på ham som død. Jeg fik også at vide, at han var begravet i Sadec, at det blå hus stadig fandtes, beboet af hans familie og nogle børn. At folk i Sadec havde elsket ham for hans venlighed, hans ligefremhed, og også at han var blevet meget religiøs de sidste år af sit liv.

Jeg afbrød det arbejde, jeg var i gang med. Jeg skrev historien om elskereren fra Nordkina og barnet: Den eksisterede endnu ikke i Elskereren, jeg havde ikke givet dem tid nok. Jeg har skrevet denne bog med en følelse af vild lykke. Jeg befandt mig et år i denne roman, lukket inde i det år med kærligheden mellem kineseren og barnet.

Jeg er ikke gået længere end til oceandamperens afgang, det vil sige barnets afrejse.

Jeg havde slet ikke forestillet mig, at kineseren, hans krop, hans hud, hans lem, hans hænder skulle dø. Et helt år vendte jeg tilbage til den tid, hvor jeg krydsede Mekong med færgen til Vinh Long.

I fortællingens blændende lys kom Thanks ansigt pludselig til syne – og lillebrorens ansigt, barnet, der var anderledes.

Historien lukkede mig inde med disse mennesker og ene og alene med dem.

Jeg blev igen romanforfatter.

Marguerite Duras

(maj 1991)

Et hus midt i en skolegård. Der er åbent overalt. Ligesom en fest. Man hører valse af Strauss og Franz Lehár, men også *Ramona* og *Nuits de Chine*, der strømmer ud af vinduer og døre. Overalt løber der vand, inde, ude.

De spuler huset. Det får et bad på den måde to eller tre gange om året. Venner blandt de indfødte tjenere og børn fra kvarteret er kommet for at kigge på. De hjælper til med store vandslanger, de vasker flisegulvene, væggene, bordene. De danser til musikken fra Europa, mens de vasker. De ler. De synger.

Det er en livlig og munter fest.

Musikken, det er moren, en fransk kvinde, som spiller på klaver i det tilstødende værelse.

Blandt de dansende er der en meget ung mand, fransk, smuk, som danser med en meget ung pige, der også er fransk. De ligner hinanden.

Det er hende, der ikke har noget navn i den første bog eller i den foregående eller i denne.

Han hedder Paulo, lillebroren, som søsteren forgyder, hende, der ikke har noget navn.

En anden ung mand ankommer til festen: Det er Pierre. Storebroren.

Han stiller sig på nogle meters afstand fra festen og betragter den.

Han betragter længe festen.

Og så gør han det: Han skubber til de små tjenere, som flygter forskrækket. Han bevæger sig fremad. Han når hen til parret, lillebroren og søsteren.

Og så gør han det: Han tager lillebroren ved skuldrene, han skubber ham hen til det åbne vindue. Og som om han blev drevet til det af en grusom pligt, kaster han ham ud som en hund.

Lillebroren rejser sig op og flygter med et ordløst skrig uden at se sig tilbage.

Lillesøsteren følger efter ham: Hun springer ned fra vinduet og indhenter ham. Han ligger op ad hækken ved skolegården, han græder, han ryster, han siger, at han hellere vil dø end... end hvad? Det ved han ikke længere, han har allerede glemt det, han sagde ikke, at det var storebroren.

Moren begyndte igen at spille klaver. Men børnene fra kvarteret kom ikke tilbage. Og derefter flygtede tjenestefolkene ud af huset, som børnene havde forladt.

Natten er faldet på. Sceneriet er det samme.

Moren er stadig dér, hvor der var »fest« om eftermiddagen.

Alt er i orden igen. Møblerne sat på plads.

Moren forventer ikke noget. Hun befinder sig i centrum af sit kongerige: Familien, vi her har fået et glimt af.

Moren blander sig ikke mere. Hun vil ikke mere blande sig.

De ting, der skal ske, vil hun lade ske.

I løbet af hele den historie, der bliver fortalt her.

Det er en mor, der har mistet modet.

Den ældste bror betragter moren. Han smiler til hende. Moren ser ham ikke.

Det er en bog.
Det er en film.
Det er nat.

Stemmen, der taler, er bogens skrevne stemme.
En blind stemme. Uden ansigt.
Meget ung.
Tavs.

Det er en lige gade. Oplyst af gaslamper.
Belagt med skærver, ser det ud til. Ældgammel.
Med kæmpetræer på begge sider.
Ældgammel.

På hver side af gaden er der hvide villaer med terrasser. Omgivet af gitre og parker.

Det er en by i den sydlige del af Fransk Indokina.
Det er i 1930.
Det er den franske bydel.
Det er en gade i den franske bydel.
Natten dufter af jasmin.
Blandet med flodens ferske og blide duft.

Foran os går der én. Det er ikke hende, der taler.

Det er en meget ung pige, eller måske et barn. Hun ser sådan ud. Hendes gang er spændstig. Hun har bare fødder. Spinkel. Måske endda mager. Hendes ben... ja... bestemt... Et barn. Allerede voksen.

Hun går ned mod floden.

Det gule lys fra stormlamperne for enden af gaden: Glæden, råbene, sangene, latteren, det er ganske rigtigt floden. Mekong.

Det er en bådlandsby.

Det er her, deltaet begynder. Hvor floden ender.

Fra parken, der løber langs med gaden, er det dansemusik, vi hører. Den kommer fra parken ved administratorens bolig. En plade. Sikkert glemt, men som drejer rundt i den øde park.

Festen må altså have fundet sted dér, bag gitteret, der løber rundt om parken. Det er en plade med amerikansk dansemusik, der har været på mode i nogle måneder.

Den unge pige skrår over mod parken, hun vil se, hvor der har været fest bag ved gitteret. Vi følger hende. Vi standser over for parken.

I lyset fra en gadelygte løber et hvidt dansegulv gennem parken. Det er tomt.

Så går en kvinde i lang, mørkerød kjole langsomt hen over dansegulvets hvide rum.

Hun kommer fra floden.

Hun forsvinder ind i bygningen.

Festen må være sluttet tidligt på grund af varmen. Alt, hvad der er tilbage, er en glemt plade, der drejer ørkesløst rundt.

Kvinden i rødt viser sig ikke igen. Hun må være inde i bygningen.

På terrasserne på første etage er lyset slukket, og kort efter at hun er gået forbi i stueetagen, er lamperne blevet tændt i midten af bygningen.

Dansegulvet bliver ved med at være tomt.

Kvinden i rødt kommer ikke tilbage.

Den unge pige går tilbage til gaden. Hun forsvinder mellem træerne. Og så er hun der igen. Hun går atter ned mod floden.

Hun befinder sig foran os. Det er stadig svært at se hendes ansigt i det gule lys fra gaden. Men hun ser ud til at være meget ung. Et barn måske. Hvid.

Derefter slukkes lyset på dansegulvet. Kvinden i rødt er ikke kommet tilbage.

Tilbage er der det svage lys midt i bygningen.

Kort tid efter at lyset på dansegulvet er blevet slukket, kommer den der melodi fra bygningen, en livløs vals, spillet på klaveret. Den fra en bog. Vi ved ikke mere hvilken.

Den unge pige standser. Hun lytter. Vi kan se, at hun lytter.

Hun har vendt hovedet i retningen af musikken og har lukket øjnene. Hendes blinde stirren er stivnet.

Vi kan bedre se hende. Ja, meget ung er hun. Stadig et barn. Hun græder.

Den unge pige står stille. Den unge pige græder.

I filmen vil vi ikke give valsen et navn.

Her i bogen vil vi kalde den: *La Valse Désespérée*.

Den unge pige vil stadig lytte til den, efter at den er forbi.

Den unge pige i filmen, i denne bog, vil vi kalde Barnet.

Barnet går ud af billedet. Hun går ud af kameraets felt og væk fra festen.

Kameraet afsøger langsomt det, vi lige har set, og drejer så rundt og vender tilbage i den retning, barnet er gået.

Gaden er igen tom. Mekong er forsvundet.
Det er blevet lysere.

Der er nu ikke andet at se end den forsvundne Mekong og den lige, mørke gade.

Det er en indgangsport.
Det er en skolegård.
Det er den samme nat. Det samme barn.
Det er en skole. Gården er stampet jord.

Den er nøgen og lysende, glattet ud af nøgne børnefødder.

Det er en fransk skole. Det står på indgangsporten:
Byen Vinh Longs franske pigeskole.

Barnet åbner porten.
Lukker den igen.
Går over den tomme gård.
Går ind i tjenesteboligen.

Vi mister hende af syne.
Vi bliver i den tomme gård.

I det tomrum, barnet har efterladt, høres en tredje slags melodi, afbrudt af en vild og gennemtrængende latter, af skrig. Det er tiggersken fra Ganges, der går forbi. Det gør hun hver nat. Asiens tiggere, som i tusind år har forsøgt at nå frem til Sundaøernes fiskerige vande, forsøger altid at nå frem til havet, vejen til Chit-tagong, de døde børns vej.